

Mao Tse-tung

Intervju given till en korrespondent för *Nya Kinas Dagblad* rörande det nya internationella läget

Den 1 september 1939

De flesta av texterna i Maos *Valda verk*, detta gäller även denna, är redigerade, där vissa formuleringar ändrats, medan andra avsnitt strukits eller tillagts. Den version av intervjun som återges nedan är den reviderade version som finns i Maos *Valda verk* bd 2 (s 252 ff).

Intervjun publicerades första gången (på kinesiska) i *Xinhua ribao*, 6 september 1939. Den versionen finns i engelsk översättning i Stuart Schrams omfattande samling Mao-texter, *Revolutionary writings 1912-1949* vol 7 (s. 170-176), där den har rubriken ”Mao Zedong, Leader of the Chinese Communist Party, on the Present International Situation and China’s War of Resistance”. Den som önskar att i detalj studera skillnaderna mellan den officiella versionen (från *Valda verk*) och den ursprungliga, rekommenderas att ta del av versionen i Schrams samlingsverk, där också de ändringar som införts i *Valda verk* markerats med kursiveringar och med noter.

En intressant detalj när det gäller just denna intervju är att delar av den gavs ut på svenska 1941 (i oredigerat skick) i en skrift med titeln *Komintern i kamp mot kriget* (Arbetarkulturs förlag 1941). Mao-texten hade där rubriken *Det internationella läget och befrielsekampen i Kina*. Den versionen finns också på marxistarkivet, så att man kan jämföra den med den officiella – se [Det internationella läget...](#) För att underlätta jämförelsen har de avsnitt som *ingår* i 1941 års version **nedan rödmarkerats**. OBS dock att formuleringarna skiljer sig även en del i dessa avsnitt, vilket delvis beror på skillnader i själva översättningarna, men i en del fall så handlar det även om verkliga innehållsmässiga ändringar (inga försök har dock nedan gjorts att lokalisera sådana – den intresserade kan rådfråga Schrams ovan nämnda samlingsverk, där sådana ändringar minutiöst noteras).

OBS att de avsnitt som *inte* är **rödmarkerade** nedan finns inte med i Kominterns intervju-utdrag (de rör sig främst om den inledande frågan om ”Molotov-Ribbentrop-pakten”, som alltså inte ingår i 1941 års utdrag). Lägg också märke till att i *Valda verk*-versionen är ett längre avsnitt som avslutar 1941 års version struket.

Noterna nedan är från *Valda verk*.

I *Valda verk* används det äldre Wade Giles-systemet för transkribering av kinesiska namn. Det har bibehållits nedan.

Martin F (10/1 2016)

Korrespondenten: Vilken betydelse har icke-angreppspakten mellan Sovjetunionen och Tyskland?¹

Mao Tse-tung: Den sovjetisk-tyska icke-angreppspakten är ett resultat av Sovjetunionens växande socialistiska styrka och den fredspolitik som den sovjetiska regeringen ståndaktigt följer. Pakten har sprängt de intriger med vilka den reaktionära internationella bourgeoisin,

¹ Icke-angreppspakten mellan Sovjetunionen och Tyskland undertecknades den 23 augusti 1939.

företräd av Chamberlain och Daladier, sökte att anstifta krig mellan Sovjetunionen och Tyskland. Den har brutit det tysk-italienska-japanska antikommunistiska blockets inringning av Sovjetunionen, stärkt freden mellan Sovjetunionen och Tyskland och tryggt det socialistiska uppbyggets framåtskridande där. I Östern ger den Japan ett hårt slag och hjälper Kina; den stärker ställningen för de krafter i Kina som gör motstånd mot Japan och ger ett hårt slag åt kapitulanterna. Allt detta ger en grundval för att hjälpa folken världen över att vinna frihet och befrielse. Detta är hela den politiska betydelsen av den sovjetisk-tyska icke-angreppspakten.

Fråga: En del människor inser ännu inte att den sovjetisk-tyska icke-angreppspakten är ett resultat av att förhandlingarna mellan Storbritannien, Frankrike och Sovjetunionen brutit samman, utan tror att den sovjetisk-tyska pakten orsakade sammanbrottet. Vill Ni vara vänlig att förklara varför förhandlingarna mellan Storbritannien, Frankrike och Sovjetunionen misslyckades?

Svar: Förhandlingarna misslyckades enbart därför att de brittiska och franska regeringarna inte var uppriktiga. Under senare år har den reaktionära internationella bourgeoisin, huvudsakligen Storbritanniens och Frankrikes, konsekvent bedrivit den reaktionära "icke-inblandnings"-politiken gentemot angrepp från fasciststaterna Tyskland, Italien och Japan. Deras syfte är att ge sitt tysta medgivande åt angreppskrig och dra fördel av dem. Sålunda avlog Storbritannien och Frankrike blankt Sovjetunionens upprepade förslag om en verklig front mot aggression. De ställde sig på sidan, tog ställning för "icke-inblandning" och gav sitt tysta medgivande åt aggression från Tysklands, Italiens och Japans sida. Deras syfte var att, när de stridande tröttat ut varandra, träda fram och intervensera. I sin strävan att genomföra denna reaktionära politik offrade de halva Kina åt Japan och hela Abessinien, Spanien, Österrike och Tjeckoslovakien åt Italien och Tyskland.² Sedan ville de offra Sovjetunionen. Denna komplot avslöjades fullständigt i de nyligen avslutade förhandlingarna mellan Storbritannien, Frankrike och Sovjetunionen. De varade i mer än fyra månader, från den 15 april till den 23 augusti, under vilken tid Sovjetunionen visade det allra största tålamod. Storbritannien och Frankrike förkastade emellertid från början till slut principen om jämlikhet och ömsesidighet. De krävde att Sovjetunionen skulle ge garantier för deras säkerhet men vägrade att göra likadant för Sovjetunionen och de små baltiska staterna, i syfte att lämna en bräsck genom vilken Tyskland kunde gå till angrepp, och de vägrade likaledes att tillåta Sovjetunionen att sända trupper genom Polen för att bekämpa angriparen. Därför bröt förhandlingarna samman. Under tiden antydde Tyskland att det var villigt att upphöra med sina aktioner mot Sovjetunionen och överge den s k Antikomintern-pakten³ samt erkände att Sovjetunionens gränser var okränkbara. Därför slöts den sovjetisk-tyska icke-angreppspakten. "Icke-inblandnings"-politiken, som den internationella, huvudsakligen den brittisk-franska reaktionen följde, är en politik för "att sitta på bergets topp och se tigrarna slå", en klart imperialistisk politik för att profitera på andras bekostnad. Denna politik inleddes när Chamberlain tillträdde sin befattning, och nådde sin klimax i Münchenöverenskommelsen i september i fjol samt bröt slutligen samman under de nyligen hållna förhandlingarna mellan Storbritannien, Frankrike och Sovjetunionen. Från och med nu kommer läget oundvikligen att

² Med hjälp av de brittiska och franska regeringarnas "icke-inblandnings"-politik begick det fascistiska Tyskland och Italien en serie angrepp och nådde sina mål. Italien började sitt väpnade angrepp mot Abessinien i oktober 1935 och ockuperade hela landet i maj 1936. I juli 1936 inledde Tyskland och Italien sin gemensamma väpnade intervention i Spaniens inre angelägenheter och stödde fascisten Franco i hans revolt mot folkfrontsregeringen. Efter ett långvarigt krig mot de tyska och italienska interventionisterna och Francos rebelltrupper, besegrades folkfrontsregeringen i mars 1939. Tyska trupper ockuperade i mars 1938 Österrike och invaderade i oktober Sudetområdet i Tjeckoslovakien. I mars 1939 kom hela Tjeckoslovakien under tysk ockupation.

³ Antikominternpakten slöts mellan Japan och Tyskland i november 1936; Italien anslöt sig till den i november 1937.

utvecklas till en direkt konflikt mellan de två stora imperialistiska blocken, det brittisk-franska blocket och det tysk-italienska. Det blir som jag sade i oktober 1938 vid vårt partis Sjätte Centralkommittés sjätte plenarmöte: ”Den oundvikliga följden av Chamberlains politik blir som att 'lyfta en sten bara för att tappa den på sina egna tår’”. Chamberlain började i syfte att skada andra, men han kommer att sluta med att ruinera sig själv. Detta är den utvecklingslag som styr all reaktionär politik.

Fråga: Hur kommer enligt Er mening det nuvarande läget att utvecklas?

Svar: Det internationella läget har redan inträtt i en ny fas. Det ensidiga läget som i en viss tid bestått i det andra imperialistiska kriget, med andra ord, det läge i vilket, som följd av ”icke-inblandnings”-politiken, en grupp imperialistiska stater angriper medan en annan grupp sitter stilla och ser på, kommer vad Europa angår oundvikligen att ersättas av ett läge med ett allomfattande krig. Det andra imperialistiska kriget har inträtt i ett nytt skede.

I Europa är ett omfattande imperialistiskt krig nära mellan det tysk-italienska blocket och det brittisk-franska, vilka strider om herraväldet över kolonialfolken. I detta krig kommer bägge de stridande parterna, för att vilseleda folk och vinna den allmänna opinionens stöd, att fräckt förklara sin egen sak vara den enda rättvisa och motpartens vara orättvis. I verkligheten är detta bedrägeri. Båda sidorna har imperialistiska mål, båda kämpar för att få herraväldet över kolonierna och halvkolonierna samt för att få inflytelsesfärer, och båda utkämpar erövringskrig. För närvarande slåss de om Polen, Balkanstaterna och Medelhavskusten. Detta krig är alls inget rättfärdigt krig. De enda rättfärdiga krigen är motsatsen till erövringskrig, de är befrielsekrig. Kommunisterna kommer under inga omständigheter att stödja något erövringskrig. De kommer däremot att modigt stiga fram för att stödja varje rättfärdigt befrielsekrig som inte är ett erövringskrig, och de kommer att ställa sig i kampens främsta led. När Chamberlain och Daladier nu går in för skrämseltaktik och mutor, splittras de socialdemokratiska partierna som är anslutna till Andra internationalen. En del, det reaktionära övre skiktet, följer samma gamla olycksdiga väg som under första världskriget och är redo att stödja det nya imperialistiska kriget. Men en annan del kommer att sluta sig till kommunisterna för att skapa en folkfront mot krig och fascism. Chamberlain och Daladier går i Tysklands och Italiens fotspår och blir mer och mer reaktionära. De drar fördel av mobiliseringen för kriget för att ställa statsstrukturen i sina länder på en fascistisk bas samt militarisera ekonomin. Kort sagt, de två stora imperialistiska blocken förbereder sig febrilt för krig, och miljoner människor riskerar massnedslaktning. Säkerligen kommer allt detta att framkalla motståndsrörelser bland massorna. Såväl i Tyskland och Italien som i Storbritannien och Frankrike och annorstädes i Europa eller ute i världen, måste folken, om de inte vill bli använda till kanonmat av imperialisterna, resa sig och på alla möjliga sätt bekämpa det imperialistiska kriget.

Förutom dessa två stora block finns i den kapitalistiska världen ett tredje block med Förenta staterna i spetsen och inneslutande en rad länder i Central- och Sydamerika. Detta block kommer i sitt eget intresse inte att gå med i kriget just nu. Imperialismen i Förenta staterna avhåller sig tillsvidare i neutralitetens namn från att ansluta sig till den ena eller den andra av de stridande parterna, för att vara i stånd att senare träda in på scenen och strida om herraväldet i den kapitalistiska världen. Det faktum att bourgeoisin i Förenta staterna ännu inte är beredd att på hemmaplan överge demokratin och fredstidens ekonomi är gynnsamt för fredsrörelsen i världen.

Den japanska imperialismen har fått ett hårt slag av sovjetisktyska pakten och står inför en framtid fylld av ännu större svårigheter. I Japan kämpar två fraktioner om utrikespolitiken. Militaristerna umgås med planer att ingå förbund med Tyskland och Italien i syfte att å Japan vinna fullständig kontroll över Kina, invadera sydöstra Asien och utestänga Storbritannien, Förenta staterna och Frankrike från Fjärran östern. Å andra sidan skulle en grupp inom

bourgeoisin gärna göra eftergifter för Storbritannien, Förenta staterna och Frankrike för att koncentrera sig på att utplundra Kina. För närvarande finns det en stark tendens till en kompromiss med Storbritannien. De brittiska reaktionärerna kommer att erbjuda Japan att de gemensamt ska dela Kina, plus finansiell och ekonomisk hjälp. Som gengäld måste Japan tjäna som gårdvar för de brittiska intressena i Östern, undertrycka den kinesiska nationella frihetsrörelsen och hålla Sovjetunionen tillbaka. Sålunda kommer Japans grundläggande mål, att erövra Kina, aldrig att förändras, vad som än händer. Möjligheten att Japan ska sätta igång omfattande militära frontoffensiver i Kina är kanske inte så stor, men det kommer att öka sin politiska offensiv för att ”använda kineser till att underkuva kineser”⁴ och sin ekonomiska utplundring av Kina för att ”upprätthålla krig medelst krig”,⁵ medan det hela tiden fortsätter med sina frenetiska ”upprepnings”-fälttåg⁶ i de ockuperade områdena. Det kommer dessutom att söka att med Storbritanniens hjälp tvinga Kina att kapitulera. Det kommer att i ett gynnsamt ögonblick föreslå ett Österns München och med relativt stora eftergifter som lockbete söka övertala och hota Kina att gå med på dess kapitulationsvillkor för att uppnå sitt mål, Kinas underkuvande. Oavsett vilka ändringar den japanska härskande klassen må göra i regeringen kommer detta imperialistiska mål att förbli oförändrat ända till dess att det japanska folket reser sig i revolution.

Utanför den kapitalistiska världen finns det en värld som genomströmmas av ljus, den socialistiska Sovjetunionen. Den sovjetisk-tyska pakten sätter Sovjetunionen i stånd att ge större hjälp åt den världsomfattande fredsörelsen och åt Kina i dess motstånd mot Japan.

Detta är min värdering av det internationella läget.

Fråga: Vilka är under dessa omständigheter utsikterna för Kina?

Svar: Det finns två möjligheter. Den ena är att hålla fast vid motståndet, enheten och framåtskridandet, vilket skulle innebära en nationell pånyttfödelse. Den andra är att kompromissa, splittras och gå bakåt, vilket skulle innebära nationens underkuvande.

I det nya internationella läget, när Japan får större svårigheter och Kina beslutsamt vägrar att kompromissa, kommer den strategiska reträttens skede att upphöra för oss och den strategiska pattställningens skede att börja. Detta senare skede innebär förberedelser för motoffensiven.

Pattställning längs fronten innebär emellertid motsatsen till pattställning i fiendens uppland. När en pattställning längs frontlinjerna uppstår kommer kampen i fiendens uppland att bli intensiv. Sålunda kommer de omfattande ”upprepnings”-fälttågen, som fienden efter Wuhans fall fört i de ockuperade områdena — främst i norra Kina — inte bara att fortsätta utan från och med nu att intensifieras. Vidare, eftersom fiendens huvudlinje för närvarande består i hans politiska offensiv för att ”använda kineser till att underkuva kineser” och i hans ekonomiska aggression för att ”upprätthålla krig medelst krig”, och eftersom ett Fjärran österns München är den brittiska politikens mål i Östern, kommer faran, för att större delen av Kina ska avträdas och en inre splittring ske, att öka enormt. Kina är alltså mycket svagare än fienden,

⁴ ”Använd kineser till att underkuva kineser” var ett lömskt påhitt som de japanska imperialisterna använde i sin aggression mot Kina. I syfte att skapa splittring inom landet lade de sig vinn om vissa kinesiska element för att få dem att tjäna som deras marionetter. Efter krigets utbrott använde de inte bara den öppet pro-japanska klicken inom Kuomintang, som hade Wang Ching-wei i spetsen, utan också Chiang Kai-sheks klick, i syfte att hålla tillbaka kommunistiska partiet, som var ståndaktigast i sitt motstånd mot Japan. 1939 upphörde de med angreppen mot Chiang Kai-sheks trupper och uppmuntrade honom politiskt i hans antikommunistiska verksamhet.

⁵ ”Upprätthåll krig medelst krig” åsyftar Japans politik att skoningslöst plundra de kinesiska områden som det ockuperade, för att betala kostnaderna för dess angreppskrig.

⁶ ”Upprepnings”-fälttåg var de japanska angriparnas förskönande uttryck för deras barbariska politik att genomföra tre slag av illdåd — bränna allt, döda alla, plundra allt.

och såvida icke hela landet enas i en mödosam kamp kommer det inte att kunna samla krafter för motoffensiven.

Därför är den allvarligaste uppgiften för vårt land alltjämt att fortsätta med kriget och det får inte bli någon avslappning.

Kina får tvivelsutan under inga omständigheter låta det nuvarande tillfället gå sig ur händerna eller göra ett felaktigt beslut, utan måste inta en fast politisk ståndpunkt.

Med andra ord: för det första, håll fast vid ståndpunkten att göra motstånd mot Japan och bekämpa alla försök till kompromiss. Vi måste beslutsamt slå mot alla som öppet eller i det fördolda betar sig som Wang Ching-wei. Kina måste beslutsamt förkasta alla lockelser, vare sig de bjuds av Japan eller Storbritannien, och får aldrig delta i ett Österns München.

För det andra, håll fast vid ståndpunkten att skapa enhet och bekämpa alla försök till splittring. Sträng vaksamhet måste iakttas mot alla sådana försök vare sig de kommer från de japanska imperialisterna, andra länder eller kapitulanterna på hemmaplan. Alla inre slitningar som kan skada försvarskriget måste hejdas med fast hand.

För det tredje, håll fast vid ståndpunkten för framåtskridande och bekämpa allt bakåtsträveri. Varje teori, varje institution och varje åtgärd som skadar kriget, antingen på de militära, politiska, finansiella och ekonomiska områdena, eller i partiernas verksamhet eller på kulturens och skolväsendets områden eller i massrörelsen måste på nytt undersökas och effektivt ändras till att tjäna försvarskriget.

Om allt detta genomförs, kommer Kina att bli i stånd att effektivt bygga upp sina krafter för motoffensiven.

Från och med nu måste hela landet göra ”förberedelser för motoffensiven” till sin allt omfattande uppgift i försvarskriget.

I dag är det nödvändigt att, å ena sidan, med allvar vidmakthålla vårt försvar längs frontlinjerna och kraftfullt hjälpa till i striderna bakom fiendens linjer, och, å andra sidan, införa politiska, militära och andra reformer och bygga upp en väldig kraft, så att när tiden är inne, nationens hela styrka kan kastas in i en vittomfattande motoffensiv för att återta våra förlorade territorier.

[Här följer i Komintern- versionen – och original-versionen – av intervjun ungefär en sida, som ovan är struken. Den strukna delen återfinns i sin helhet i [Det internationella läget och befrielsekampen i Kina](#)]